

Choroby Cywilizacyjne

Alkoholizm

- Nałogowe nadużywanie alkoholu etylowego, rodzaj toksykomanii z uzależnieniem psychicznym, prowadzi do poważnych zmian w organizmie i psychice człowieka. Choroba powstająca wskutek nadużywania alkoholu.

Nikotynizm

- Nałóg palenia lub żucia tytoniu albo zażywania tabaki, może doprowadzić do zatrucia nikotyną. Przyczyny: czynniki genetyczne, niewłaściwe odżywianie, niezdrowy tryb życia-brak ruchu, tempo życia, stresy i inne uwarunkowania psychiczne i społeczne. Skutki: skłonność do cukrzycy, miażdżycy, nadciśnienia, chorób serca, nowotworów, bezpłodności, reumatyzmu; powoduje skrócenie życia

AIDS

- Choroba wywołana przez zakażenie wirusem HIV, które następuje 3 drogami: płciową, przez krew-strzykawka, transfuzja, przeszczepy, łożyskową z chorej matki na płód

Choroby weneryczne

- Inaczej choroby przenoszone drogą płciową, ogólna nazwa chorób przenoszonych z partnera na partnera w czasie stosunku płciowego. Np. kiła, rzesistkowica, rzeżączka, wrzód miękki, świerzb.

Choroby reumatyczne

- Zmiany zapalne lub zwyrodnieniowe, dotyczące głównie narządów ruchu. Mogą dotyczyć: stawów, tkanek okołostawowych, mięśni ścięgien.

Cukrzyca

- Choroba przemiany materii dotycząca pierwotnie metabolizmu węglowodanów, a wtórnie tłuszczów i białek, przy obniżonej tolerancji na wprowadzone do ustroju węglowodanowe składniki pokarmowe i niezdolności do prawidłowego przetwarzania glukozy. Przyczyny: niedobór lub brak aktywności insuliny.

Nadciśnienie tętnicze

- To wzrost ciśnienia tętniczego krwi ponad wartości uznane za graniczne. Stały lub napadowy objaw chorobowy w pierwotnych schorzeniach nerek, tętnic, nadnerczy, przysadki i innych narządów lub schorzenie samoistne, tzw. choroba nadciśnieniowa, stanowiąca ponad 90% przypadków nadciśnienia tętniczego. W jej rozwoju duże znaczenie mają bodźce psychiczne, związane zwłaszcza z nerwowym, konfliktowym życiem we współczesnym świecie, powodujące wyzwalamie przez ośrodkowy i autonomiczny układ nerwowy substancji podwyższających ciśnienie krwi, głównie adrenalina i noradrenalina. Choroba nasila się stopniowo. Bóle i zawroty głowy, zaburzenia widzenia, szum w uszach. Napadowe nadciśnienie tętnicze jest wywoływane przez chromochłonny gruczolak nadnercza, wyzwalający falowo duże ilości noradrenaliny. Nadciśnienie tętnicze utrwalone (niezależnie od przyczyn) wywołuje zmiany miażdżycowe w tętnicach, prowadzi do przerostu serca i do niewydolności mięśnia sercowego. Groźnym powikłaniem jest udar mózgowy i zawał serca.

Otyłość

- To zaburzenie przemiany materii, nadmierne odkładanie się tłuszczu, głównie w tkance podskórnej, niekiedy też otłuszczenie serca, jelit i innych narządów. Za otyłość bezwzględną uważa się przekroczenie o 25% wagi należnej dla wieku, płci i wzrostu. Otyłość sprzyja powstawaniu wielu chorób, m.in. miażdżycy tętnic, niewydolności krążenia.

Choroba wieńcowa

- To schorzenie spowodowane niedostatecznym, w stosunku do potrzeb, zaopatrzeniem mięśnia sercowego w krew tętniczą przez naczynia wieńcowe. Najczęstszą przyczyną choroby wieńcowej jest miażdżyca tętnic wieńcowych, powodująca zwężenie ich światła i usztywnienie ścian utrudniające regulację światła naczyń. Czynnikiem sprzyjającym powstawaniu i rozwojowi choroby wieńcowej są: nadciśnienie tętnicze, otyłość oraz stany zwiększonego napięcia układu nerwowego (charakterystyczne dla trybu życia w środowiskach o wysokiej cywilizacji), z nadmiernym uwalnianiem związków hormonalnych zwanych katecholaminami (adrenalina i noradrenalina). Objawami choroby wieńcowej są napadowe bóle zamostkowe, promieniujące często do lewej ręki, uczucie lęku, czasem nudności i zaburzenia oddechowe. Napady bólowe są wywołane wysiłkiem, emocjami, często związane także ze zmianami meteorologicznymi. Bóle trwają kilka minut i mogą ustępować w warunkach spokoju samoistnie lub po podaniu leków rozszerzających naczynia wieńcowe, np. nitrogliceryny. Przedłużające się niedokrwienie mięśnia sercowego może prowadzić do martwicy pewnego obszaru, zawału serca.

Choroba wrzodowa

- To przewlekłe schorzenie polegające na powstawaniu owrzodzeń żołądka lub dwunastnicy. Owrzodzenie w postaci niszy wrzodowej drążącej w głąb ściany żołądka lub dwunastnicy może grozić przebicciem do jamy otrzewnej lub sąsiadującego narządu (np. do trzustki) albo uszkodzeniem naczynia krwionośnego i krwotokiem. Powstawanie wrzodowej choroby nie jest w pełni wyjaśnione, wiąże się je ze skłonnościami dziedzicznymi, typem konstytucjonalnym, zaburzeniami autoregulacji wydzielania żołądkowego, czynnikami emocjonalnymi (stresy), paleniem tytoniu. Objawy: bóle w nadbrzuszu, bóle nocne i na czczo, krwawienia. Wrzodową chorobę cechuje wieloletni przebieg, nasilający się zwykle wiosną i jesienią, z długotrwałymi okresami remisji, często samoistnej.

Alergia

- Stan zmienionej i nadmiernej odpowiedzi immunologicznej organizmu. Obecnie używany zwyczajowo jako synonim nadwrażliwości. W praktyce alergię uważa się za zjawisko chorobowe, niekorzystne, polegające na zbyt łatwym wytworzeniu przeciwciał i zbyt burzliwej reakcji na ponowny kontakt z alergenem. Pojęcie alergia ma dwojakie znaczenie: jako objaw naturalnego lub sztucznego kontaktu z alergenem, co jest na ogół związane z odpornością, oraz jako stan chorobowy, czasem nawet groźny dla życia np. wstrząs anafilaktyczny.

Zaburzenia psychiczne

- To zakłócenia czynności organizmu uniemożliwiające człowiekowi utrzymanie równowagi wewnętrznej lub zrównoważonej wymiany z otoczeniem, manifestujące się w zakresie czynności psychicznych. Mogą polegać na zmianie natężenia, tempa lub kolorytu prawidłowych czynności lub na pojawieniu się czynności zniekształconych bądź nowych, niespotykanych w zwykłych warunkach. Często towarzyszą temu: kryzys uznawanego dotąd systemu wartości, zakłócenia w pełnieniu należnych ról społecznych i niezdolność do realistycznej oceny rzeczywistości. Zaburzenia psychiczne wiążą się z cierpieniem, którego czasem chory nie odczuwa. Przyczyną zaburzeń psychicznych mogą być pierwotne lub wtórne deficyty i dysfunkcje mózgu, wadliwie ukształtowana osobowość bądź urazy psychiczne. W wielu zaburzeniach psychicznych przyczyny nie są dostatecznie poznane, choć prawdopodobnie wiążą się z cechami dziedzicznymi i hipotetyczną dysfunkcją układu nerwowego. Zaburzenia psychiczne wymagają pomocy, opieki lub leczenia.

- Choroby cywilizacyjne występują najczęściej z zanieczyszczenia powietrza lub innych zakaźnych zjawisk. Powietrze nad wieloma miastami jest żółtobrunatne a horyzont ginie za mgłą nazywaną smogiem. Ten przerażający widok spowodowany jest zanieczyszczeniami powietrza. Współcześnie do atmosfery ziemskiej masowo dostają się gazy i mikroskopijne pyły. Tylko czasem pochodzą one ze źródeł naturalnych, jak np. wybuchy wulkanów lub pożary buszu. Powietrze w mieście zawiera mieszaninę szkodliwych gazów. Toksyczne gazy z zakładów przemysłowych mieszają się z sadzą, tlenkami azotu, tlenkami węgla i ołowiem ze spalin samochodowych.

